

unesco

Biosfärprogrammet

MÖTESANTECKNINGAR

Tid: fredagen den 27 februari 2026, kl. 10:00 – 11:15

Plats: Zoom

Deltagare:

Anneli Harlén, ordf., Havs- och vattenmyndigheten
Kristin Löwenborg, Naturvårdsverket
Mattias Sandberg, Skogsstyrelsen
Camilla Sandström, Umeå Universitet
Helena Björck, Svenska Uneskorådet
Johanna MacTaggart, Biosfärrådet

Mötesagenda

1. Mötet öppnades
Anneli hälsade mötesdeltagare varmt välkomna.
2. Fastställande av dagordning
Dagordning fastställdes utan ändringar.
3. Föregående mötesanteckningar
Inga synpunkter framfördes på anteckningarna från föregående möte.
Dessa lades därmed till handlingarna.
4. Godkännande av verksamhetsberättelse 2025 – Beslut
Verksamhetsberättelsen godkändes med ett mindre förtydligande.
Flera ledamöter ansåg att 2025 varit ett innehållsrikt år med bra verksamhet och intressanta aktiviteter.
5. Lägesuppdatering – Information
Programkommittén har fått lägesuppdateringen för information om pågående projekt och aktiviteter inför mötet. Johanna kompletterade med förtydligande om att korrekt datum för Storkrikets invigning är antingen den 29 eller 30 maj.
Johanna kompletterade med information om att Kristianstads Vattenrikes 10-årsutvärdering har granskats av den sk International Advisory Committee (IACBR) och nu inväntas deras formella rekommendation som ligger till grund för globala styrelsens beslut om godkännande av 10-årsutvärderingen.

Johanna informerade Programkommittén om att Biosphere for Baltic-nätverket avser söka medel inom EU-utlysningen Blue Action Banos för att skapa förutsättningar för vidareutveckling av Supported by Nature-projektet som avslutas i år. En sk Project Idea Form lämnas i mitten av mars och den fullständiga ansökan i slutet av maj.

Camilla är medskribent av en handbok för biosfärområden, där bland annat Vindelälven-Juhttáahkka och Kristianstads Vattenrike är fallstudier. Handboken bygger på tidigare forskning och väntas finnas tillgänglig nästa år. Medskribenter är bl a Maureen Reed (Kanada), Inger Måren (Norge) och Didier Babin (Frankrike).

Helena berättade att Storkriket är medarrangör för det årliga nordiska Unescomötet som hålls den 8–10 september i Storkriket. Johanna uppdaterar aktivitetslistan.

Flera ledamöter uttryckte sin uppskattning för all aktivitet som sker.

6. Östra Vätterbranternas organisationsförslag – Beslut

En ny organisationsmodell utvecklas för biosfärområdet där ansvaret för ett kansli med anställd koordinator placeras hos Länsstyrelsen i Jönköping och där ansvarsfördelning mellan Jönköpings kommun och Länsstyrelsen i Jönköpings län regleras genom ett samverkansavtal.

Programkommittén beslutade att stödja inriktningen av förslag till ny organisation för biosfärområdet och avser inte att gå vidare med rekommendation om återtagande av biosfärområdesutnämningen i dagsläget, se bilaga 1.

7. Kommunikationsinsatser – Laget runt

Nätverket för kommunikationssamverkan är ett lyckat samarbete mellan biosfärområden, Biosfärprogrammet och Svenska Unescorådet, som bland annat har resulterat i en ny broschyr om Biosfärprogrammet. Broschyren trycks i liten upplaga och biosfärområden kan trycka flera exemplar.

Maria tipsade tidigare om en on-linekurs om våtmarksrestaurering.

Information om kursen platsar fint i HaVs nyhetsbrev,

<https://www.havochvatten.se/miljopaverkan-och-atgarder/atgardsarbete/restaurering-i-vatten/nyheter.html>

Naturvårdsverket har bjudit in Biosfärprogrammet att bidra med nyheter till nyhetsbrevet för biologisk mångfald. Här är ambitionen att försöka få med en nyhet från något biosfärområde i varje nyhetsbrev. Till kommande nyhetsbrev tipsades om Nedre Dalälvens insatser i Supported by Nature.

Den nationella hemsidan uppdateras kontinuerligt med exempel under fliken "Testbäddar". Här är det lätt att filtrera utifrån biosfärområde, tematiskt område, eller funktion. Bidra gärna till att hemsidan är ett bra ställe att inspireras av biosfärområdenas arbete inom den egna organisationen. Vid kommande kommittémöte kan erfarenheter delas.

Den nationella restaureringsplanen processas nu av regeringen innan EU kommissionens beaktande. Därför kommer det dröja något år innan genomförandefasen inleds. Under tiden kan restaureringsexempel från biosfärområden spridas brett. Vid kommande möte kan erfarenheter delas om hur vi använder de goda exemplen.

8. Forskning som stående punkt på agendan - Diskussion

Årets VP har återigen ett fokusområde att skapa en arena för lärande om samverkan mellan forskning och biosfärområden. Förslag på hur detta kan åstadkommas lyftes. Ett förslag var att ha ett digitalt möte med forskare och sedan ha en workshop på Örådet då alla biosfärkoordinatörer är på plats för att skapa en gemensam plattform för samverkan mellan forskning och biosfärområden. Camilla och Maria får i uppdrag att utveckla en plan för genomförande.

9. Information

- a. Meddela Johanna om du vill bli inbjuden till NordMAB webinarer. På kommande webinar den 9 april presenteras Vindelälven-Juhttátahkka och Skärgårdshavet i Finland.
- b. Två halvtidsuppföljningar genomförs under året och arbetet har precis initierats. Genomförandet kommer likt förra gången bestå av dokumentanalys, enkät, intervjuer och en workshop på plats i biosfärområdet. Workshops hålls preliminärt för Blekinge Arkipelag i september och för Vänerskärgården med Kinnekulle i december.

10. Övrigt

- a. Datum för Programkommitténs möte i slutet av året sattes till måndagen den 7 december kl 10-12.

11. Mötet avslutades

Vid pennan: Anneli och Johanna

Bilaga 1

Programkommittén för Biosfärprogrammet Sveriges roll är att ansvara för att biosfärområdena uppfyller kraven inom Unescos globala biosfärprogram, inklusive bedömning av organisationens förmåga att bedriva biosfärområdets verksamhet i linje med gällande globala ramverk.

Programkommittén har tidigare konstaterat att verksamheten i Biosfärområde Östra Vätterbranterna inte har fungerat tillfredsställande. Programkommittén har därför haft dialog med Östra Vätterbranterna och informerat om vilka krav som måste uppfyllas enligt de globala riktlinjer som finns inom Unescos globala biosfärprogram samt gett rekommendation om att det behövs en rekonstruktion av organisationen där ett kansli som är tätt knutet till Länsstyrelsen eller kommunen ansvarar för förvaltning av biosfärområdesutnämningen.

Programkommittén har varken rollen eller mandatet att besluta om den lokala organisationen. Däremot stödjer Programkommittén Jönköpings kommuns beslut, Ks/2025:513001, inklusive den nya organisationsstrukturen för förvaltning och koordinering av Unescoutnämningen som ligger helt i linje med kommitténs rekommendationer.

Därför går programkommittén inte vidare med rekommendation till Svenska Unescorådet om att dra tillbaka Unescoutnämningen för Biosfärområde Östra Vätterbranterna.

Programkommittén ser fram emot att få ta del av en beskrivning av den etablerade organisationsstrukturen från Länsstyrelsen.